

**Зовнішнє незалежне оцінювання 2011 року з української мови і літератури
Основна сесія № 1**

Номер і зміст завдання	Відповідність завдання програмі ЗНО, підручникам і посібникам, затвердженим Міністерством освіти і науки України
<p>Прочитайте текст і виконайте завдання 1–7 до нього.</p> <p>(1) Навколо аеродрому лежали пшеничні поля, <i>розбавлен..і</i> яскраво-ядучими квітами, над якими тягуче нависали оси. (2) Зранку сонце прогрівало асфальт і сушило траву, що пробивалася крізь <i>бетон..і</i> плити. (3) Біля злітної смуги рвалися на вітрі полотнища прапорів, тяглися дерева, <i>обплетен..і</i> павутиною й <i>запален..і</i> гострим ранковим світлом. (4) Над аеродромом безмежно нависало небо раннього червня, воно розгорталося під вітром, лунко підіймалося, й опадало вниз. (5) Оглушуючи ранок своїм допотопним дуднінням, [...] розвертався над сонним містечком, будячи його з легкого та примарного сну.</p>	
<p>1. Замість пропуску в останньому реченні має бути слово</p> <p>А птах Б літак В дощик Г буревій</p>	<p>Лексика. Лексичне значення слова. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 202–209. Біляєв О.М. та ін. Українська мова: Підруч. для 10–11 кл. – К.: Освіта, 2004. – С. 36.</p>
<p>2. Слово <i>безмежно</i> в четвертому реченні можна замінити фразеологізмом</p> <p>А без продиху Б не за горами В не з того кінця Г без кінця-краю</p>	<p>Фразеологія. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 234–241.</p>
<p>3. З подвоєним <i>ни</i> у тексті треба писати слово</p> <p>А розбавлен..і Б бетон..і В обплетен..і Г запален..і</p>	<p>Орфографія. Правопис <i>н</i> та <i>ни</i> у прикметниках і дієприкметниках. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 215.</p>

<p>4. Прикметник <i>яскраво-ядучими</i> написано через дефіс, оскільки</p> <p>А це поєднання синонімічних слів Б друга його частина є прикладкою В він означає відтінок кольору Г він утворений від складного іменника</p>	<p>Орфографія. Написання складних слів разом і через дефіс. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2006. – С. 217.</p>
<p>5. Форму однини має в тексті іменник</p> <p>А поля Б оси В смуги Г полотнища</p>	<p>Морфологія. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 129–131.</p>
<p>6. Простим є речення</p> <p>А друге Б третє В четверте Г п'яте</p>	<p>Види речень за будовою (прості й складні). Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 8 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2008. – С. 42.</p>
<p>7. Пунктуаційну помилку допущено в реченні</p> <p>А першому Б другому В третьому Г четвертому</p>	<p>Синтаксис. Розділові знаки в реченнях з однорідними членами. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 8 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2008. – С. 158–171.</p>
<p>8. На другий склад падає наголос у слові</p> <p>А одинадцять Б черговий В цемент Г кидати Д поки</p>	<p>Орфоепія. Наголос, наголошені й ненаголошені склади Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 140–141.</p>
<p>9. Літеру <i>e</i> треба писати на місці обох пропусків рядка</p> <p>А в..сняне мар..во Б вир..нає сон..чко В в..личезний п..ріг Г заст..бнути к..шеню Д кр..шталеве джер..ло</p>	<p>Орфографія. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 143–146.</p>

<p>10. Помилково вжито слово в рядку</p> <p>А розв'язувати задачу Б уникнути небезпеки В надіслати привітання Г заказати букет квітів Д перекладати сербською</p>	<p>Лексика. Професійна, діалектна, розмовна лексика Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 82–83.</p>
<p>11. Неправильно утворено слово</p> <p>А мебельний Б харчовий В роздрібний Г критичний Д терміновий</p>	<p>Словотвір. Основні способи словотворення в українській мові. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 95–97.</p>
<p>12. Неправильно утворено форму слова у варіанті</p> <p>А познімали пальта Б у чистім полі В усих учасників Г стежачи за дітьми Д упродовж доби</p>	<p>Морфологія. Особливості відмінювання займенників. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 252–270.</p>
<p>13. Неправильно побудовано речення</p> <p>А Письменник прагнув розповісти про внутрішній світ Івана Дідуха й чому він емігрує. Б Першим розповів європейцям про Єгипет невтомний мандрівник та історик Геродот. В Працюючи з художнім словом, Емма Андієвська виходить за рамки стандарту й буденщини. Г За дорученням Київської археографічної комісії Шевченко робив замальовки пам'яток української історії й архітектури. Д У людства завжди були й будуть питання, на які воно, вочевидь, відповіді не знайде ніколи.</p>	<p>Синтаксис. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 8 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2008. С. 100–116</p>
<p>14. Прочитайте уривок.</p> <p>Людина велична (1) своїх крайнощах: (2) мистецтві, коханні, самопожертві, (3) відданості і (4) егоїзмі. (5)се ж світу найчастіше не вистачає саме золоті середини.</p> <p>Літеру у слід писати на місці всіх цифр, окрім</p> <p>А 1 Б 2 В 3 Г 4 Д 5</p>	<p>Фонетика. Основні випадки чергування у–в. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 168.</p>

<p>15. Правильну відмінкову форму числівника <i>сто вісімдесят сім</i> наведено в рядку</p> <p>А Р. в. ста вісімдесяти семи Б Д. в. сто вісімдесяти семи В З. в. ста вісімдесят сім Г О. в. ста вісімдесятьма сіма Д М. в. (у) сто вісімдесяти семи</p>	<p>Морфологія. Типи відмінювання кількісних числівників. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 232–238.</p>
<p>16. Через дефіс пишуться всі прислівники рядка</p> <p>А віч/на/віч, по/домашньому, будь/де Б по/людськи, як/небудь, в/тричі В колись/то, хтозна/куди як/найбільше Г де/не/де, в/цілому, по/четверте Д на/радість, хоч/не/хоч, далеко/таки</p>	<p>Орфографія. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків). Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2007. – С. 212–216.</p>
<p>17. Правильно утворено форму третьої особи множини від інфінітива</p> <p>А проваджати – провадять Б полоти – полять В кричати – кричуть Г хотіти – хотять Д бігти – біжать</p>	<p>Морфологія. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2007. – С. 59–67.</p>
<p>18. Кому перед <i>як</i> треба поставити в реченні</p> <p>А Пам'ятаю ці події як сьогодні. Б Затримався не більше як на годину. В Вивчаємо звук як одиницю мовлення. Г Дощ полив як із відра. Д Роса посипалась як дощ.</p>	<p>Синтаксис. Розділові знаки в різних видах речень. Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В. Рідна мова: Підруч. для 9 кл. – К.: Освіта, 2002. – С. 210–221.</p>
<p>19. Кількість букв і звуків однакова в кожному слові рядка</p> <p>А дзвін, ескадрилья, вишня Б любов, пасьянс, щупальце В кийвський, пояснення, шістсот Г жульєн, різьбяр, неприязнь Д ячмінь, джерельце, лінощі</p>	<p>Фонетика. Позначення звуків мовлення на письмі. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. С. 134–137.</p>

<p>20. Граматично правильне закінчення речення «<i>Читаючи «Зачаровану Десну» О. Довженка...</i>»</p> <p>А збагачується ваше мовлення Б ви збагачуєте своє мовлення В звертається увага на багатство мови Г вас зацікавлять багато епізодів Д перед нами постає світ дитинства</p>	<p>Морфологія. Дієприслівниковий зворот. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2007. – С. 112–118.</p>
<p>21. У реченні «<i>Викладач дуже зрадив, ... почув самостійні судження студентів</i>» може бути кожен з названих сполучників, окрім</p> <p>А бо Б адже В тобто Г оскільки Д тому що</p>	<p>Морфологія. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2007. – С. 244–245.</p>
<p>22. Прочитайте речення. <i>Сонце зайшло (1) та відблиски неба ще живуть на стрілчастих (2) блискучих ракетах (3) що (4) скільки глянеш (5) височать по всьому степу.</i></p> <p>Кому треба ставити на місці всіх цифр, окрім</p> <p>А 1 Б 2 В 3 Г 4 Д 5</p>	<p>Синтаксис. Розділові знаки в різних видах речень. Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В. Рідна мова: Підруч. для 9 кл. – К.: Освіта, 2002. – С. 210–221.</p>
<p>23. Помилку в написанні імені по батькові допущено в рядку</p> <p>А Тарасович, Євгенович, Юрійович Б Віталієвич, Ігорович, Степанівна В Андрійович, Миронівна, Васильович Г Анатолійович, Микитович, Савівна Д Григорович, Іллівна, Миколайович</p>	<p>Морфологія. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 178–179.</p>

<p>24. Приєднайте до частини «Хмари вкрили весь небосхил...» запропоновані варіанти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;"><i>Варіант завершення речення</i></td> <td style="width: 50%;"><i>Тип речення</i></td> </tr> <tr> <td>1 ... і рясна злива не забарилася.</td> <td>А просте з відокремленими членами</td> </tr> <tr> <td>2 ... та й зависли над принишклим містом.</td> <td>Б просте з однорідними членами</td> </tr> <tr> <td>3 ... навіть клаптика світлого не лишилося.</td> <td>В складнопідрядне</td> </tr> <tr> <td>4 ... дарма що недавно вигрівало сонце.</td> <td>Г складносурядне</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Д складне безсполучникове</td> </tr> </table>	<i>Варіант завершення речення</i>	<i>Тип речення</i>	1 ... і рясна злива не забарилася.	А просте з відокремленими членами	2 ... та й зависли над принишклим містом.	Б просте з однорідними членами	3 ... навіть клаптика світлого не лишилося.	В складнопідрядне	4 ... дарма що недавно вигрівало сонце.	Г складносурядне		Д складне безсполучникове	<p>Синтаксис. Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 9 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2009. – С. 66–70.</p>
<i>Варіант завершення речення</i>	<i>Тип речення</i>												
1 ... і рясна злива не забарилася.	А просте з відокремленими членами												
2 ... та й зависли над принишклим містом.	Б просте з однорідними членами												
3 ... навіть клаптика світлого не лишилося.	В складнопідрядне												
4 ... дарма що недавно вигрівало сонце.	Г складносурядне												
	Д складне безсполучникове												
<p>25. Побудуйте речення з відповідними фразеологізмами.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;"><i>Речення</i></td> <td style="width: 50%;"><i>Фразеологізм</i></td> </tr> <tr> <td>1 Місто наше він знає...</td> <td>А як грім з ясного неба.</td> </tr> <tr> <td>2 Схожі ми з сестрою...</td> <td>Б як свої п'ять пальців.</td> </tr> <tr> <td>3 Раптовий приїзд сина був...</td> <td>В як білка в колесі.</td> </tr> <tr> <td>4 Мама крутилася з ранку до вечора...</td> <td>Г як гриби після дощу.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Д як дві краплі води.</td> </tr> </table>	<i>Речення</i>	<i>Фразеологізм</i>	1 Місто наше він знає...	А як грім з ясного неба.	2 Схожі ми з сестрою...	Б як свої п'ять пальців.	3 Раптовий приїзд сина був...	В як білка в колесі.	4 Мама крутилася з ранку до вечора...	Г як гриби після дощу.		Д як дві краплі води.	<p>Фразеологія. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 234–241.</p>
<i>Речення</i>	<i>Фразеологізм</i>												
1 Місто наше він знає...	А як грім з ясного неба.												
2 Схожі ми з сестрою...	Б як свої п'ять пальців.												
3 Раптовий приїзд сина був...	В як білка в колесі.												
4 Мама крутилася з ранку до вечора...	Г як гриби після дощу.												
	Д як дві краплі води.												
<p>26. З'ясуйте, який вид підрядного відповідає кожному фрагментові складного речення.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;"><i>Фрагмент речення</i></td> <td style="width: 50%;"><i>Вид підрядного речення</i></td> </tr> <tr> <td>1 Щоб гарно жити, ...</td> <td>А означальне</td> </tr> <tr> <td>2 Мені здалося, що...</td> <td>Б мети</td> </tr> <tr> <td>3 ..., могли б запам'ятати.</td> <td>В з'ясувальне</td> </tr> <tr> <td>4 Я чула пісню, що...</td> <td>Г умови</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Д часу</td> </tr> </table>	<i>Фрагмент речення</i>	<i>Вид підрядного речення</i>	1 Щоб гарно жити, ...	А означальне	2 Мені здалося, що...	Б мети	3 ..., могли б запам'ятати.	В з'ясувальне	4 Я чула пісню, що...	Г умови		Д часу	<p>Синтаксис. Основні види підрядних речень Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В. Рідна мова: Підруч. для 9 кл. – К.: Освіта, 2002. – С. 48.</p>
<i>Фрагмент речення</i>	<i>Вид підрядного речення</i>												
1 Щоб гарно жити, ...	А означальне												
2 Мені здалося, що...	Б мети												
3 ..., могли б запам'ятати.	В з'ясувальне												
4 Я чула пісню, що...	Г умови												
	Д часу												

<p>27. З'ясуйте вид наведених простих речень.</p> <table border="0"> <tr> <td><i>Вид речення</i></td> <td><i>Речення</i></td> </tr> <tr> <td>1 називне</td> <td>А Лови летючу мить життя.</td> </tr> <tr> <td>2 означено-особове</td> <td>Б І жити спішити треба...</td> </tr> <tr> <td>3 узагальнено-особове</td> <td>В З усіх утрат найважча втрата часу.</td> </tr> <tr> <td>4 безособове</td> <td>Г Судженого конем не об'їдеш. Д Людське життя...</td> </tr> </table>	<i>Вид речення</i>	<i>Речення</i>	1 називне	А Лови летючу мить життя.	2 означено-особове	Б І жити спішити треба...	3 узагальнено-особове	В З усіх утрат найважча втрата часу.	4 безособове	Г Судженого конем не об'їдеш. Д Людське життя...	<p>Синтаксис. Типи односкладних речень. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 8 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2008. – С. 131–148.</p>
<i>Вид речення</i>	<i>Речення</i>										
1 називне	А Лови летючу мить життя.										
2 означено-особове	Б І жити спішити треба...										
3 узагальнено-особове	В З усіх утрат найважча втрата часу.										
4 безособове	Г Судженого конем не об'їдеш. Д Людське життя...										
<p>28. З'ясуйте, якими частинами мови є виділені слова (цифра в дужках позначає наступне слово). (1)Обабіч левад (2)скрізь видно розкішні садки, які (3)неначе заглядають в долину через (4)верхи верб.</p> <p>А іменник Б прислівник В сполучник Г прийменник Д частка</p>	<p>Морфологія. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 126–128.</p>										
<p style="text-align: center;">Прочитайте текст (цифри в дужках позначають номери рядків) і виконайте завдання 29–36.</p> <p style="text-align: center;">Містика київських потопів</p> <p>(1–3) Чи хтось бачив, щоб над Києвом летів великий білий птах? Ні? Правда, небагато киян упізнали б лебедя. Більшості на небо ніколи й глянути. А я з дитинства пам'ятаю, як схвильовано видивлялися навесні білого лебедя старші сусідки.</p> <p>(4–6) Зараз мало хто в Києві знає, як це стосується можливого потопу. Звісно, прикмети тепер не завжди працюють, зважаючи на екологію та «вдосконалення» природи. Лише Господь достеменно знає, як воно буде кожного разу насправді.</p> <p>(7–16) А бувало по-всякому. Пам'ять поколінь донесла цікаві оповідки про те, як і чому заливало Київ; що віщувало шкоду від стихії та які містичні сили «відповідали» за провіщення чи відвернення лиха. У дитинстві я чула від мешканців київського Подолу все нові версії витівок Видибая – так називали Перуна, якого вкинули в Дніпро, коли хрестили киян. Що характерно, кияни зробили з нього не мстивого грізного діда, а віщуна, який міг допомогти. Скільки хлопчаків щоліта пірнало в районі Видубицького монастиря, скільки дітлахів нишпорило «печерами» в горі поруч, сподіваючись знайти золоті та срібні Перунові стріли! Навіть розповідали, що десь на горі жила ворожка, яка мала одну стрілу й використовувала її у своєму</p>											

ремеслі. Однак усе ж не Видибай став провісником потопів.

(17–24) Героїнею відповідних віщувань була Либідь, сестра засновників Києва. Саме вона, перевтілена в білого птаха, попереджала про небезпеку від води. За старокиївськими переказами, Либідь, явившись як птах, що голосить, могла попередити праведну душу навіть тоді, коли хтось замірявся закладати будинок на підземних плавунах. А таких територій над річкою Либідь і в інших київських закутках було чимало. Бідних киян – мешканців Либідських мочар – описав Іван Нечуй-Левицький у «Київських прохачах»: раніше на тамтешніх непевних ґрунтах тільки бідняки та прохачі й селилися.

(25–28) Однак найбільше з тривогою та надією виглядали Либідь навесні, очікуючи водопілля. Деякі киянки навіть намагалися задобрити її, залишаючи гостинці в дуплах столітніх верб над водою. Душа княжни могла попередити і про біду, і про життєдайну воду.

(29–34) А починалося все так: за переказом, сестра засновників Києва Либідь була жрицею богині водної стихії Дани. Письменниця Наталена Королева у своїх «Легендах старокиївських» згадує про це, однак наділяє долю князівни напруженим, фатальним драматизмом. Старі ж кияни були переконані, що жила князівна Либідь довго та щасливо, сповна виконала свою місію жриці, а по смерті залишилася берегинею-заступницею киян.

(35–47) Цікаво, що певний час заступатися доводилося через дрібниці: хтось джерельце необачно замутив чи на річці насмітив. Але на початку смутних часів князівських незгод один із нащадків Ярославичів піддався на вмовляння купців трохи поглибити й розширити річку Почайну, щоб зручніше було підпливати важким суднам, переповненим крамом. Подейкується в переказі, що зробив він то за «мзду купецьку велику», бо хотів поставити собі новий терем. Пролетіла начебто тоді Либідь із жалібно-гнівним криком, і хазяйновиті кияни занепокоїлися, стали грудьми проти купців-зачинщиків і князя. І що ж: робіт з «удосконалення» Почайни не докінчили – відмовилися від «грішного діла». Судна тих купців потрощила буря на Дніпрі, яка невідомо звідки взялася серед погожого дня, а наступної весни сталося лихо на воді з кимось із князевих родичів. Сам же він залишився на весь вік зганьбленим і безталанним, бо обурені кияни прийшли з вилами під новий терем, що не пішов йому на користь...

(48–53) «Екологічний урок» був засвоєний і замолений, тривалий час кияни не потерпали від води. Були навали й пожежі, але нікому й на думку не спадало змагатися з природою, самовпевнено її гнuzдати. Аж поки, крім варварського «зняття скальпу» із Замкової гори за наказом Петра I, щоб знищити саму згадку про княжу столицю,

крім абсурдної, з огляду на особливості рельєфу, перебудови київських укріплень, – було задумано і масштабний, як на XVIII століття, проект «підкорення річки».

(54–62) Коли 1712 року задля зручнішого проходження барок почали перекопувати Почайнинську косу, що захищала Поділ від великої води, старі кияни – від князівських нащадків до майстрових подолян – обурилися, протестували й чекали клекоту Либеді. Але яке було діло до старосвітських «малоруських пліток» і «забобонних протестів» тодішній київській колоніальній адміністрації! Можливо, також «купці» переконали... Що сталося потім – відомо: перерізану косу Дніпро згодом розмив, від Почайни залишилося кілька озер, і відтоді Поділ стало періодично заливати з чималими збитками, смертельними хворобами від розмитих старих комунікацій, куди потрапляли води з-під цвинтарів, і розмоканням від цієї «мертвої» води осель.

(63–67) Як казали старі кияни, то кара й за наші гріхи, що не вберегли угіддя Либеді та свій предківський спадок від сваволі. Такі розмови я чула перед потопом 1970 року, коли залило значну частину Подолу, а вода в підвалах стояла подекуди років два. Бачити Либідь над Києвом не доводилося, однак сусідські родини про це розповідали.

(68–75) Останній (1979 року) потоп у Києві я зустріла вже школяркою. Із групою художньої школи виїздила в Гідропарк на етюди і якось побачила великого птаха на малюнку іншої дівчинки – киянки в першому поколінні, котра не знала про віщунку Либідь. На запитання, що це за птах, колежанка відповіла, що бачила лебедя в небі, тож і відтворила сумлінно на папері. Наступним запитанням стало, чи птах кричав, на що була заперечна відповідь. Розповідь викладачки про птаха й можливе витлумачення його появи було сприйнято як гарну казку, однак незабаром пів-Гідропарку залило.

(76–82) За старокиївським переказом, Либідь, яка мовчки пролітає над якоюсь київською місциною, — це вістка про півбіді, на відміну від гіршої ситуації, коли птах голосить. Якщо ж з'являється білим птахом у веселці – це провісник лагідної весни, коли вода до людей добра. Тоді кияни поспішали, поки веселка не погасне, набрати водиці з живого джерела: вона, осінена крилом Либеді, вважалася помічною багато в чому: проти хвороб; для дівчат, які нею вмивалися «на красу»; для «відливання» лиха від хати.

(83–84) Дай, Боже, бачити тільки добрі знаки над нашими домівками, але для цього треба і не робити лиха самим, і не допускати його від інших.

За Ольгою Недавньою, газета «Дзеркало тижня», 897 слів

<p>29. Фразеологізмом у тексті є вислів А на небо ніколи глянути (рядок 2) Б Перунові стріли (рядок 14) В стати грудьми (рядок 41) Г великий птах (рядок 69)</p>	<p>Фразеологія. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 234–241.</p>
<p>30. Назвою річки є в тексті слово А Либідь Б Видибай В Дана Г Перун</p>	<p>Розвиток мовлення. Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. С. 45.</p>
<p>31. Синонімами до слова <i>гнуздати</i> (рядок 50) є всі слова, окрім А приборкувати Б затамовувати В упокорювати Г угамовувати</p>	<p>Лексика. Синоніми. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 214.</p>
<p>32. Трагічною була доля князівни Либеді за версією А Ольги Недавньої Б Івана-Нечуя-Левицького В Наталени Королевої Г старокиївських переказів</p>	<p>Розвиток мовлення. Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. С. 45.</p>
<p>33. Засобом міжфразового зв'язку четвертого та п'ятого речень тексту (рядок 2) є А сполучник Б займенник В синоніми Г лексичний повтор</p>	<p>Розвиток мовлення. Мовні засоби зв'язку речень у тексті. Біляєв О. М., Симоненкова Л. М., Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т. Українська мова: Підруч. для 10–11 кл. – К.: Освіта, 2004. – С. 188.</p>
<p>34. У тексті немає мікротеми А заснування Києва Б болотисті місцини в Києві В зникнення річки Почайни Г добрі віщування Либеді</p>	<p>Розвиток мовлення. Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. С. 45.</p>

<p>35. Стиль тексту – А науковий Б розмовний В конфесійний Г публіцистичний</p>	<p>Стилістика. Стилі мовлення Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 53.</p>
<p>36. Жанр тексту – А легенда Б оповідання В новела Г стаття</p>	<p>Стилістика. Стилі мовлення Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 53.</p>
<p>37. Рядки «Ой щоб слава не пропала / Поміж козаками» є в А соціально-побутовій пісні Б історичній пісні В календарно-обрядовій пісні Г народній баладі Д думі</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Усна народна творчість.</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Українська література: Хрестоматія для 10 кл. / Упоряд.: Т. О. Харахоріна, Т. В. Ткачук. – Донецьк: ВКФ «БАО», 1998. – С. 6</p>
<p>38. Затемнення сонця спостерігають персонажі твору А «Слово про похід Ігорів» Б «Чорна рада» В «Мойсей» Г «Україна в огні» Д «Жовтий князь»</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Давня українська література</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Українська література: Підручник для 9 кл. – К.: Освіта, 2000. - С.35</p>
<p>39. «Його мандрівне життя є предметом оповідань і легенд», - сказав Микола Костомаров про А Пантелеймона Куліша Б Івана Вишенського В Тараса Шевченка Г Григорія Сковороду Д Івана Франка</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Давня українська література</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Українська література: Підручник для 9 кл. – К.: Арт-Освіта, 2004. - С.62</p>

<p>40. «Сама заробляє собі на прожиття; вірно чекає хлопця, якого кохає; має природний розум, кмітливість; готова до самопожертви заради матері» – це характеристика</p> <p>А Лесі («Чорна рада») Б Мелашки («Кайдашева сім'я») В Килини («Лісова пісня») Г Галі («Хіба ревуть воли, як ясла повні?»)» Д Наталки («Наталка Полтавка»)</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Українська література: Підручник для 9 кл. – К.: Освіта, 2000. - С.119</p>
<p>41. «Нехай же знають і наших! Бо є такі люди, що говорять та й пишуть, буцімто з наших ніхто не втне, щоб було і звичайне, і ніжне, і розумне», - пише автор у передмові до свого твору</p> <p>А «Маруся» Б «Інститутка» В «Кайдашева сім'я» Г «Людина» Д «Тіні забутих предків»</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Українська література: Підручник для 9 кл. – К.: Арт-Освіта, 2004. - С.138</p>
<p>42. Слова «Воли в ярмі, та й ті ревуть, а то щоб душа християнська всяку догану, всяку кривду терпіла і не озвалась!» належать</p> <p>А Василеві («Маруся») Б Прокопові («Інститутка») В Лаврінові Кайдашу («Кайдашева сім'я») Г Соні Пузир («Хазяїн») Д Іванові Дідуху («Камінний хрест»)</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Джерела пружно б'ють: Хрестоматія з української літератури для 9 кл. – К.: Арт-Освіта, 2004. - С.418</p>
<p>43. «Польовою царівною» названо</p> <p>А Лесю Череванівну («Чорна рада») Б Мотрю Довбиш («Кайдашева сім'я») В Галю Гудзь («Хіба ревуть воли, як ясла повні?»)» Г Олену Ляуфлер («Людина») Д Марічку Гутенюк («Тіні забутих предків»)</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П., Погребенник В. Українська література: Хрестоматія для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Ковчег. - С.65</p>

<p>44. Актором української професійної театральної трупи Михайла Старицького був</p> <p>А Іван Котляревський Б Іван Нечуй-Левицький В Тарас Шевченко Г Іван Карпенко-Карий Д Григорій Квітка-Основ'яненко</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П. Українська література: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Школяр, 2005. – С. 101</p>
<p>45. «Основною темою я зробив смерть пророка, непризаного своїм народом», – так автор визначив тему свого твору</p> <p>А «Ісаія. Глава 35» Б «Мойсей» В «Чорна рада» Г «Хазяїн» Д «Камінний хрест»</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П. Українська література: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Школяр, 2005. – С. 139</p>
<p>46. Ідея служіння митця народові є провідною у творі</p> <p>А “Бджола та Шершень” Б “Сон” (“У всякого своя доля...”) В “Людина” Г “Intermezzo” Д “Чорна рада”</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П. Українська література: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Школяр, 2005. – С. 248-249</p>
<p>47. Красу весняної ночі відтворено у вірші</p> <p>А “Так ніхто не кохав...” Б “Ви знаєте, як липа шелестить...” В “Балада про соняшник” Г “Лебеді материнства” Д “Пісня про рушник”</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література XX століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П., Погребенник В. Українська література: Хрестоматія для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Ковчег. - С.631</p>
<p>48. “Всім серцем любіть Україну свою», - закликав читачів</p> <p>А Павло Тичина Б Володимир Сосюра В Андрій Малишко Г Дмитро Павличко Д Євген Маланюк</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література XX століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П. Українська література: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Школяр, 2005. – С.461</p>

<p>49. У творі “Я (Романтика)” центральною є тема А захисту Батьківщини Б національного відродження В любові до матері Г трагічного кохання Д роздвоєності особистості</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Ковальчук О. Українська література: Підручник для 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006. – С.72</p>
<p>50. Пісня “Ой, піду я до роду гуляти” є композиційним обрамленням твору А “Кайдашева сім’я” Б “Україна в огні” В “Марія” Г “Камінний хрест» Д «Три зозулі з поклоном»</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Ковальчук О. Українська література: Підручник для 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006. – С.248 Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.ІІ. – К.: Освіта, 2006. – С.15.</p>
<p>51. «За тобою завше будуть мандрувати / Очі материнські і білява хата», - каже синові героїня твору А Павла Тичини Б Володимира Сосюри В Олександра Довженка Г Євгена Маланюка Д Василя Симоненка</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.ІІ. – К.: Освіта, 2006. – С.253</p>
<p>52. «Переплелись, як мамине шиття, / Мої сумні і радісні дороги», – каже ліричний герой твору А Ліни Костенко Б Василя Симоненка В Андрія Малишка Г Дмитра Павличка Д Володимира Сосюри</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття – Д.Павличко – «Два кольори» Література ХХ століття (предметні вміння та навички – «антитеза»)</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.ІІ. – К.: Освіта, 2006. – С.207</p>

<p>53. «Палахкотливий стовп... прибрав обрис, подібний до чаші, що сховали її селяни в чорнозем і нікому не відкрили її таємниці... Здається над ними, з нетлінною непоборимою силою, сходить вона: навіки принести порятунок», - такий символ з'являється у фіналі твору</p> <p>А «Чорна рада» Б «Жовтий князь» В «Тигролови» Г «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Д «Марія»</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Твори українських письменників-емігрантів</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.П. – К.: Освіта, 2006. – С.159</p>
<p>54. До письменників-«шістдесятників» належать</p> <p>А Олександр Довженко, Андрій Малишко Б Василь Барка, Іван Багряний В Дмитро Павличко, Василь Симоненко Г Юрій Яновський, Микола Куліш Д Максим Рильський, Павло Тичина</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Ковальчук О. Українська література: Підручник для 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006. – С.293-294</p>
<p>55. В уривку «Під Берестечком бився ти сміливо. Під Зборовом також і над Пилявою своє ім'я ти не покрив неславою. І тільки у домашньому бою сміливість раптом втратив ти свою» схарактеризовано</p> <p>А Івана Іскру Б Леська Черкеса В Богдана Хмельницького Г Гордія Чурая Д Грицька Бобренка</p>	<p>Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття</p> <p>Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.П. – К.: Освіта, 2006. – С.245</p>

60. Установіть відповідність між письменником і цитатою з його твору.		Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття
1 Микола Хвильовий	А «Життя моє не дуже добре, трудне і невеселе. Проте до всього привикають люде, привик і я терпіти помаленьку... пишу одну повість про діда, батька, матір і про все, одне слово, сосницьке життя, ще коли я був маленьким...»	Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Ковальчук О. Українська література: Підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006. – С.63-152
2 Олександр Довженко	Б “Арешт Ялового – це розстріл цілої Генерації... За що? За те, що ми були найщирішими комуністами? Нічого не розумію. За Генерацію Ялового відповідаю перш за все я...”	
3 Остап Вишня	В “Вибравши для комедії “Мина Мазайло” тему – міщанство й українізація, я, в першу чергу, звернув увагу на криштально витриману ідеологічну установку п’єси, зважував кожну дію, вивіряв кожне слово”	
4. Микола Куліш	Г “Були на полюванні. Не вбили і не застрелили нічого. Для мене це – типове явище. Коли я приходжу, як завжди, додому “попом”, без нічого, – всі спокійні” Д “Я боровся за демократію – це оцінили як спробу звести наклеп на радянський лад; моя любов до рідного народу, занепокоєння кризовим станом української культури кваліфікувалися як націоналізм; моє неприйняття практики, на ґрунті якої вирости сталінізм, беріївщина визнали як особливо злісний наклеп”	